

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 281/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obe zastúpené advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Thurzova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 332/2018 z 26. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. decembra 2019 doručená spoločná ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 332/2018 z 26. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky sú dedičmi poručiteľa (otca) a žalobou podanou na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) sa domáhali určenia vlastníckeho práva ich poručiteľa ku dňu jeho smrti. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 160/2014 rozhodol o žalobe sťažovateľiek rozsudkom z 1. februára 2018 tak, že určil, že spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti – bytu ku dňu svojej smrti bol ich otec, a to vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu ½. V odôvodnení svojho rozsudku na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi otcom sťažovateľiek ako predávajúcim a kupujúcou obchodnou spoločnosťou MAPI s. r. o., a to na základe zistenia, že otec kúpnu zmluvu nemohol podpísať, keďže bol v rozhodnom čase vo výkone trestu, preto jeho podpis overený notárom na kúpnej zmluve musel byť sfaľšovaný, resp. nepravý, podobne ako aj podpis na plnej moci v prospech pani [REDAKOVANÉ] (overenej takisto notárom, pozn.), navyše z neskoršieho dáta ako samotná kúpna zmluva. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd dospel k záveru, že došlo zrejme k podvodnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Ani prvý nadobúdateľ obchodná spoločnosť MAPI s. r. o., ani ďalší nadobúdatelia neboli podľa názoru okresného súdu dobromyseľní, keďže išlo o reťazec prevodov v krátkych časových

intervaloch. Ani právny predchodca žalovaného pán [REDACTED] nemohol byť v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy so žalovaným dobromyseľný, pretože mal vedomosť o spornosti svojho vlastníckeho práva, ktorá bola spochybnená žalobou podanou ešte právnym zástupcom nebohého otca (pripojený spis okresného súdu sp. zn. 20 C 174/2013). Keďže v čase podania žaloby právnym zástupcom nebohého otca už otec sťažovateľiek nežil, okresný súd konanie zastavil, ale až po tom, čo bola žaloba doručená pánovi [REDACTED] na vyjadrenie. Pokiaľ ide o dobromyseľnosť žalovaného, okresný súd uviedol, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy s pánom [REDACTED] bola v katastri nehnuteľností zapísaná informatívna poznámka o súdnom konaní sp. zn. 20 C 174/2013, ktorá nebola vymazaná, avšak v informačnom systéme v elektronickej forme listu vlastníctva sa v čase podpisu kúpnej zmluvy nenachádzala. Zároveň konštatoval, že v čase podpisu kúpnej zmluvy so žalovaným už prebiehalo toto konanie, avšak informatívna poznámka o tomto súdnom konaní bola zapísaná až po podpise kúpnej zmluvy, preto súd dospel k záveru, že nemá pochybnosť o dobromyseľnosti žalovaného, dôverujúceho v akty verejnej moci.

3. Proti označenému rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho napadnutého uznesenia krajský súd dospel k záveru, že okresný súd nepreskúmateľným spôsobom dospel k záveru o potrebe prihliadať na všeobecný princíp spravodlivosti, keď dôsledne nevyhodnotil všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo a spochybnili postavenie nebohého otca ako bdelého vlastníka, ako aj v kontexte záverov o dobromyseľnosti žalovaného, kde rovnako vyšli najavo skutočnosti, konkrétne o informatívnej poznámke o súdnom konaní, ktorá údajne bola zapísaná, avšak v informačnom systéme v elektronickej forme listu sa v čase podpisu kúpnej zmluvy nenachádzala. Krajský súd okresnému súdu vytkol aj to, že sťažovateľku [REDACTED] vôbec nevyočul o skutočnostiach, ktoré boli sporné a týkali sa otázky, kedy sa dozvedela o skutočnostiach, odôvodňujúcich podanie žaloby. Vzhľadom na uvedené nejasnosti krajský súd konštatoval, že súd prvej inštancie predčasne vyhodnotil skutkový stav, ako aj predčasne formuloval svoje závery. Krajský súd ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na nález ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 151/2016, v ktorom ústavný súd konštatoval, že z hľadiska poskytnutia

ústavnoprávnej ochrany musí postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. V nadväznosti na to poukázal aj na niektoré nálezy Ústavného súdu Českej republiky týkajúce sa problematiky dobromyseľného nadobúdania vlastníckeho práva, ako aj na konkrétnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“).

4. Sťažovateľky v sťažnosti atakujú právne závery, na ktorých stojí napadnuté uznesenie krajského súdu, a tvrdia, že krajský súd nesprávne a nespravodlivo vec posúdil. Argumentujú tým, že krajský súd ignoroval skutočnosť, že k pozbaveniu vlastníckeho práva došlo na základe podvodu, čo bolo aj v konaní preukázané. K prelomeniu zásady *nemo plus iuris ad alium transfere potest, quam ipse habet* môže podľa názoru sťažovateľiek dôjsť len výnimočne, v krajných prípadoch, za ktorý prejednáváný prípad nepovažujú. Dôvody, ktoré uviedol krajský súd, neobstoja, pretože podľa názoru sťažovateľiek okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu, ktorý postačuje, pričom svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil. Krajský súd svoje rozhodnutie podľa názoru sťažovateľiek založil na formalizme a uprednostňovaní jedného názoru o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva, v rozpore s okolnosťami prejednávanej veci a princípmi spravodlivosti.

5. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Práva sťažovateľiek podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co/332/2018 zo dňa 26. 09. 2019 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co/332/2018 zo dňa 26. 09. 2019 a vracia vec Krajského súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajského súdu v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľkám trovy tohto konania vo výške 415,51 € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

12. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva

na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

13. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESĽP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

III.

Samotné posúdenie vecí ústavným súdom

14. Sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu predovšetkým namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Argumentáciu sťažovateľiek možno zhrnúť do námietky, ktorou je arbitrárnosť a právna neudržateľnosť záverov krajského súdu v súvislosti s právnym posúdením vecí (prelomením zásady *nemo plus iuris*, pozn.) v okolnostiach posudzovanej veci.

15. Ústavný súd považuje za nevyhnutné v prvom rade upozorniť na povahu napadnutého uznesenia. Ide o kasačné rozhodnutie krajského súdu, ktorým sa konanie nekončí, pretože vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd štandardne vo svojich rozhodnutiach v obdobných prípadoch kasácie uvádza, že ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti Civilného sporového poriadku), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016), pretože základné právo na súdnu ochranu, ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, musia im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *Komanický c. Slovenská republika*, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a EŠLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Napriek už uvedenému ústavný súd dodáva, že aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši

s konečnou platnosťou otázku, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné (m. m. II. ÚS 344/2019).

17. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, berúc do úvahy charakter napadnutého uznesenia a tam uvedený právny záver, ktorý by bolo možné považovať za záväzný pre ďalší postup okresného súdu, sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná.

18. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (ktorého obsah zrekapituloval v bode 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.) nedospel k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci bol jednoznačne formulovaný právny záver, na základe ktorého by bolo možné konštatovať, že vo veci konajúce súdy budú viazané určitým záväzným právnym názorom, resp. nezistil existenciu inej výnimočnej okolnosti, ktorá by ústavný súd oprávnila vstúpiť do prebiehajúceho konania využitím svojich právomocí. Inými slovami, ústavný súd v súvislosti s napadnutým uznesením krajského súdu odkazuje na svoju už citovanú judikatúru v bode 15 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktorá vychádza zo zdržanlivosti ústavného súdu nezasahovať do prebiehajúceho konania.

19. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením, ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že ide o kasačné – nemeritórne rozhodnutie všeobecného súdu v živej veci, konštatuje, že nezistil relevantnú spojitosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľiek vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Pokiaľ ide o úvahy krajského súdu, týkajúce sa otázky nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka, ústavný súd k nim aj vzhľadom na to, že vec sťažovateľiek nie je právoplatne skončená, nepovažuje za potrebné zaujať konečné stanovisko (m. m. II. ÚS 223/2020). Napriek uvedenému, vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd na podporu svojho právneho názoru, že ochrana vlastníckeho práva dobromyseľného nadobúdateľa má byť poskytovaná a stavaná na roveň s vlastníckym právom pôvodného vlastníka, uviedol viaceré rozhodnutia ústavného súdu, Ústavného súdu Českej republiky, ako aj konkrétnu judikatúru ESLP, ústavný súd považoval za nevyhnutné k uvedenej, resp. k citovanej judikatúre zaujať stanovisko.

22. Pokiaľ krajský súd poukazoval na rozhodnutia ústavného súdu, ústavný súd konštatuje, že krajský súd uviedol len rozhodnutia jedného senátu, ktorý sa odchyľil od predchádzajúcej judikatúry ústavného súdu bez toho, aby vec predložil plénu na zjednotenie odchylných názorov, preto nezdiera názor, že ide o ustálenú a smerodajnú judikatúru, ktorou bola prelomená zásada tzv. nemo plus iuris vo všeobecnosti (m. m. II. ÚS 223/2020).

23. Krajský súd uvádzal aj viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky k danej problematike, avšak bez toho, aby pre korektnosť uviedol, že táto bola následne striktne odmietnutá Najvyšším súdom Českej republiky (napr. sp. zn. 30 Cdo 2010/2011 z 21. júna 2011, najmä však rozhodnutie občianskoprávneho a obchodného kolégia sp. zn. 31 Cdo 1168/2013 z 12. novembra 2014).

24. Pokiaľ ide o citované rozhodnutia ESLP, tie sa problematiky ochrany dobromyseľného nadobúdateľa týkajú len okrajovo a boli formulované v neporovnateľných situáciách. V prvom rade, ani v jednom z označených rozhodnutí nešlo o konflikt, kde by proti sebe stáli subjekty súkromného práva, teda riešil by sa konflikt dobromyseľného nadobúdateľa a iného vlastníka (ako subjektu súkromného práva). Navyše situácia, ktorú riešil ESLP v prípade Gladysheva proti Rusku st. č. 7097/10 a ktorá sa najviac podobala situácii, ktorá je predmetom konania na všeobecných súdoch vo veci sťažovateľiek, zásadný rozdiel spočíva v existencii rozdielnej právnej úpravy Občianskeho zákonníka Ruska (konkrétne § 302), ktorého obdoba v slovenskom právnom poriadku absentuje. Preto aj právne úvahy obsiahnuté v označenom rozhodnutí ESLP sú bez ďalšieho neprenosné. Navyše, v bode 80 tohto rozhodnutia ESLP pri hodnotení pochybení štátnych orgánov, ktoré neodhalili podvod včas (došlo k podvodnej privatizácii bytu na základe neplatného pasu prvého nadobúdateľa, ktorý ani nebol manželom pôvodného nájomcu, teda ani nemal nárok uzavrieť zmluvu o odkúpení bytu, pričom tento prevod bol následne osvedčený príslušnými autoritami ruského katastra nehnuteľností a dotknutý ďalšími prevodmi, pozn.), ESLP poznamenal, že omyly a pochybenia štátnych orgánov majú slúžiť na ochranu dotknutých osôb, ktoré majú mať možnosť z toho benefitovať osobitne v prípadoch, kde nie je v hre protistojaci súkromný záujem. V danom prípade sa ESLP priklonil k ochrane dobromyseľného nadobúdateľa najmä z dôvodu, že v okolnostiach veci tým protichodným záujmom bol verejný záujem (privatizácia obecného majetku, pozn.), ktorý nepostačoval na to, aby v okolnostiach prípadu súdy zaťažili dobromyseľného nadobúdateľa ako súkromnú osobu neúmerným bremenom znášania následkov, a to za existencie ďalšej významnej okolnosti, že pôvodný vlastník mesto Moskva prostredníctvom orgánu (Moscow Housing Department) prispel k realizácii podvodného prevodu dotknutej nehnuteľnosti svojou nedbanlivosťou.

25. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo všeobecnosti konštatuje, že pri aplikovaní právnych záverov vyjadrených v rozhodnutiach ESLP (prípadne iných zahraničných súdov, pozn.) je potrebné mať na zreteli, že tieto sú formulované v kontexte konkrétneho prípadu a právnej úpravy konkrétneho štátu, pričom samotná terminológia

používaná EŠLP je osobitá – sui generis, preto je potrebné byť dôkladne oboznámený s okolnosťami toho-ktorého prípadu, či okolnosti veci a aplikovaná právna úprava, ktoré viedla EŠLP k formulovanému záveru, sú v podstatných faktoroch alebo skutočnostiach porovnateľné s prípadom, na ktorý sa majú závery aplikovať.

26. Ako už bolo uvedené, v posudzovanom prípade (kasačné rozhodnutie v živej veci, pozn.) ústavný súd nemohol pristúpiť k formulovaniu zásadného stanoviska či už na úrovni senátu alebo pléna ústavného súdu k otázke možnosti nadobúdať vlastnícke právo od nevlastníka len na základe zákonom prezumovanej dobrej viere nadobúdateľa, hoci si uvedomuje, že táto problematika rezonuje v právnej obci dlhodobo. V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľky v tejto veci (v prípade meritórneho rozhodnutia) predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

27. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľiek, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu